

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana și de către partea vătămată Bădărău Lilian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 august 2020, în cauza penală privindu-i pe

***Bajurean Andrei Xxxxx**, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx;*

și

***Bajurean Gheorghe Xxxxx**, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat s. Xxxxx r-nul Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 03.08.2017 - 26.07.2019;*
- 2. Instanța de apel: 15.08.2019 - 06.08.2020;*
- 3. Instanța de recurs: 15.10.2020 - 26.01.2021*

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 26 iulie 2019, a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și anume încălcarea termenului de aflare în calitate de bănuț.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța a constatat că, Bajurean Andrei este învinuit că, la data de 09.01.2013, împreună cu Bajurean Gheorghe, acționând în

exercitarea unui drept presupus legitim în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, a intrat în gospodăria lui Bădărău Lilian Xxxxx, loc. a sat. Xxxxx r-ul Xxxxx, care la acel moment era reținut pe cauza penală nr. xxxxx, pornită în conformitate cu prevederile art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de unde a însușit 136 ovine cu costul uneia de 1000 lei în sumă totală de 136000 lei, 27 caprine cu costul uneia de 600 lei în sumă totală de 16200 lei, două iepe cu costul uneia de 8000 lei în suma totală de 16 000 lei, perechi de hamuri cu costul de 2000 lei, sanie pentru doi cai cu costul de 900 lei, o vacă cu costul de 6000 lei, un porc cu costul de 800 lei, 17 găini cu costul uneia de 80 lei în suma totală de 1360 lei, 13 rațe cu costul uneia de 100 lei în suma totală de 1300 lei, 12 curcani cu costul unuia de 200 lei în suma totală de 2400 lei, trei iesle cu lungimea de 6 metri (KopMymKn) cu prețul uneia de 3000 lei în suma totală de 9000 lei, un unghiular moale cu scaune cu costul 3000 lei, ferestrău mecanic cu costul de 1300 lei, aparat de șlefuit unghiular cu costul de 1000 lei, aparat de găurit cu costul de 600 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 195 900 lei MD.

Astfel fiindu-i incriminat lui Bajurean Andrei comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal - *samovolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, acțiuni soldate cu daune în proporții deosebit de mari.*

Prin rechizitoriu Bajurean Gheorghe este învinuit că, la data de 09.01.2013, împreună cu Bajurean Andrei, acționând în exercitarea unui drept presupus legitim în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, a intrat în gospodăria cet. Bădărău Lilian Xxxxx, loc. a sat. Xxxxx r-ul Xxxxx, care la acel moment era reținut pe cauza penală nr. xxxxx, pornită în conformitate cu prevederile art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de unde a însușit 136 ovine cu costul uneia de 1000 lei în sumă totală de 136000 lei, 27 caprine cu costul uneia de 600 lei în sumă totală de 16200 lei, două iepe cu costul uneia de 8000 lei în suma totală de 16 000 lei, perechi de hamuri cu costul de 2000 lei, sanie pentru doi cai cu costul de 900 lei, o vacă cu costul de 6000 lei, un porc cu costul de 800 lei, 17 găini cu costul uneia de 80 lei în suma totală de 1360 lei, 13 rațe cu costul uneia de 100 lei în suma totală de 1300 lei, 12 curcani cu costul unuia de 200 lei în suma totală de 2400 lei, trei iesle cu lungimea de 6 metri (KopMymKn) cu prețul uneia de 3000 lei în suma totală de 9000 lei, un unghiular moale cu scaune cu costul 3000 lei, ferestrău mecanic cu costul de 1300 lei, aparat de șlefuit unghiular cu costul de 1000 lei, aparat de găurit cu costul de 600 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 195 900 lei MD.

Astfel fiindu-i incriminat lui Bajurean Gheorghe comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal - *samovolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, acțiuni soldate cu daune în proporții deosebit de mari.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1 Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bajurean A. și Bajurean G. să fie declarați culpabili de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit.d) Cod penal și să le fie aplicată pedeapsa conform articolului dat, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în privința ambilor. A încasa de la inculpații Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe cheltuielile judiciare și anume: 396,85 lei și prejudiciul cauzat prin infracțiune în mărime de 2365020 lei în beneficiul părții vătămate Bădărău Lilian.

În motivarea apelului a indicat:

- la baza emiterii sentinței de încetare a procesului penal, instanța de judecată a pus ordonanța de pornire a urmăririi penale din 19.12.2016, prin care s-a dispus pornirea urmăririi penale pe acțiunile învinuiților;

- instanța de judecată nejustificat și neîntemeiat a conchis că, calitatea de bănuț în privința lui Bajurean A. și Bajurean G. în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, a expirat de drept la 19.03.2017, constatând că înaintarea învinuirii a fost efectuată la data de 27.03.2017, care le-a fost adusă la cunoștință la data de 11.04.2017, constatând astfel precum că organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală. Aceeași poziție greșită a adoptat instanța de judecată și la motivarea episodului de învinuire a lui Bajurean A. și Bajurean G., în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penală, invocând că fiind pornită urmărirea penală la data de 19.12.2016, iar învinuirea i-a fost adusă la cunoștință lui Bajurean A. și Bajurean G. la data de 11.04.2017, unde neîntemeiat a constat că termenul de bănuț a fost expirat de drept la data de 19.03.2017;

- în cadrul urmăririi penale fiind administrate probe suficiente și concludente ce demonstrează că infracțiunea a fost săvârșită de către Bajurean A. și Bajurean G., a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei, fără a fi atribuit calitatea de bănuț conform prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, ce din punct de vedere procesual este legal. Astfel, constatarea instanței de judecată, precum că a fost expirat termenul de menținere a persoanei în calitate de bănuț în momentul înaintării acuzării lui, este neîntemeiată. Prin urmare, nu este admisă în cazul de față nici o încălcare de procedură din partea organului de urmărire penală, dar din contra au fost respectate toate prevederile legale la capitolul dat și nu sunt careva circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală;

- instanța de judecată, dat fiind faptul că acuzarea a prezentat în instanța de judecată materiale ce indică asupra faptului, că just a fost pornită urmărirea penală și la fel corect a fost înaintată învinuirea lui Bajurean A. și Bajurean G. și au fost prezentate probe ce confirmă învinuirea și anume declarațiile părții vătămate Bădărău Lilian, date în cadrul urmăririi penale, declarațiile martorilor Horodișteanu Oleg, Guțu Petru, Dobrianschi Sergiu,

Jitaru Ruslan, Tinicu Mihail, Pulbere Ruslan, procesul-verbal de perchiziție la stână care aparține lui Bajurean Andrei situată s.Xxxxx raionul Xxxxx, procesul-verbal de perchiziție la stână care aparține lui Bajurean Gheorghe Xxxxx situată s.Xxxxx raionul Xxxxx; certificatul nr.444 din 11.07.2017 eliberat de primăria s.Xxxxx r-l Xxxxx; certificatul nr. 451 din 13.07.2017 eliberat de primăria s.Xxxxx r-l Xxxxx, întrunesc elementele infracțiunii incriminate și fapta a fost săvârșită intenționat, prin urmare instanța urma să emită o sentință de condamnare a acestora;

- instanța de judecată la emiterea sentinței de încetare a procesului penal în privința lui Bajureanu A. și Bajureanu G., neîntemeiat a constatat încălcări de procedură din partea organului de urmărire penală, astfel fiind respectate și prevederile art. 6 paragraful 1 și 3 al CEDO, la fel fiind respectate și prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- instanța de judecată a invocat fără careva temei legal, faptul precum că actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt nule și procesul penal urmează a fi încetat, pe cînd rezultă că ținînd cont de prevederile legale, nu a expirat termenul ținerii persoanei în calitate de bănuț, ordonanța de urmărire penală nefiind actul de atribuire a persoanei statutul de bănuț;

- avînd în vedere faptul că totalitate probelor și actelor prezentate și administrate de partea acuzării confirmă învinuirea înaintată, instanța de fond nu le-a apreciat obiectiv în raport cu alte circumstanțe ale comiterii infracțiunii, la emiterea sentinței. Prin urmare, emiterea unei sentințe de încetare a procesului penal în privința lui Bajurean A. și Bajurean G. instanța de judecată nu a dat o apreciere corectă a documentelor procesuale și probelor acuzării. Consider că vina lui Bajureanu Andrei Xxxxx și Bajureanu Gheorghe Xxxxx în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin prin materialele cauzei penale;

- instanța de judecată a pronunțat o sentință ilegală și neîntemeiată și aceasta urmează a fi casată din motivele indicate mai sus cu aplicarea unei pedepse corespunzătoare faptei comise, personalității inculpatului și a atitudinii lui față de consecințele create, precum și de alte condiții de individualizare a pedepsei.

3.2 Avocatul Vasile Martin în numele părții vătămate Bădărău Lilian, care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea sentinței de încetare a procesului penal în privința lui Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe învinuiți în temeiul art. 352 alin. (3) Cod penal, ca fiind neîntemeiată și ilegală. Adoptarea unei noi soluții prin care inclupații Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe să fie declarați vinovați în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal și condamnați la închisoare în limitele sancțiunii acestei legi.

În motivarea apelului a invocat că, potrivit ordonanței de pornire a urmăririi penale din 19.12.2016, cauza penală a fost pornită pe faptă, dar nu concret contra cetățenilor Bajureanu Andrei și Bajurean Gheorghe;

- emiterea, adoptarea sentinței de încetare a procesului penal pe speța dată, pe temei vădit neîntemeiat și ilegal a fost un act și un mod de a se eschiva de la adoptarea unei soluții de condamnare a cetățenilor Bajurean, care prin acest act a încercat să-i elibereze de la răspundere penală pentru fapta săvârșită.

3.3 Partea vătămată Bădărău Lilian, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri legale și întemeiate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 august 2020, au fost admise apelurile declarate, din alte motive decât cele invocate, fiind casată sentința, rejudecată cauza și emisă o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: În temeiul art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedură penală, a fost dispusă achitarea lui Bajurean Andrei Xxxxx și Bajurean Gheorghe Xxxxx de sub învinuirea adusă în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, deoarece fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii. În temeiul art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă a fost lăsată fără soluționare.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat, că soluția primei instanțe prin care a încetat procesul penal de învinuire a lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și anume încălcarea termenului de aflare în calitate de bănuit ca fiind nejustificată dat fiind faptul că toate acțiunile efectuate de către organul de urmărire penală au fost îndeplinite corect.

În viziunea instanței de apel, instanța de fond direct în această sentință indică despre ordonanța de recunoaștere a lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în calitate de bănuiți din data de 28.12.2016, după care indică despre ordonanța de punere sub învinuire din data de 27.03.2017, ca în final să dispună încetarea procesului pe temei de încălcare a termenului de ținare a acestora în calitate de bănuiți.

Conform materialelor cauzei penale se stabilește, că data limită până la care organul de urmărire penală urma să pună bănuiții sub învinuire este data de 28 martie 2017 și nu 19 martie 2017, deoarece calculul de ținare a lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în calitate de bănuiți urmează a fi efectuat de la ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuiți și nu de la data pornirii urmăririi penale.

Nu poate susține instanța de apel nici poziția acuzării și a părții vătămate expusă în apel, privind emiterea unei soluții de condamnare a inculpaților

deoarece această poziție contravine probelor acumulate de organul de urmărire penală și examinate în instanță.

Analizând obiectiv declarațiile sus menționate în coroborare cu probele scrise acumulate de organul de urmărire penală și verificate în instanța de apel prin prisma art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, instanța de apel a constatat că în acțiunile inculpaților Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de la art.352 alin. (3) lit.d) Cod penal.

Așadar, efectuând o analiză a componenței infracțiunii de samavolnicie în raport cu probele prezentate de acuzare cercetate de prima instanță și verificate în instanța de apel, instanța de apel nu a putut admite probatoriul stabilit la caz, or în situația lipsei probelor ce ar confirma latura subiectivă a infracțiunii și anume intenția lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în comiterea acestei infracțiuni, inculpații urmează a fi achitați.

Conform certificatului eliberat la data de 11.10.2013 de către Primăria sat.Xxxxx r-ul Xxxxx cu privire la bunurile părții vătămate Bădărău Lilian ce au fost transportate în sat. Xxxxx r-nul Xxxxx la inculpatul Bajurean Andrei după decesul lui Bădărău Natalia (f.d.10, vol.1). Analizând înscrisul dat, instanța de apel ține să menționeze, că acțiunile comise de Bejereanu Andrei au fost colaborate cu administrația publică locală și nu în interesul lui Bajurean Andrei, dar în urma circumstanțelor apărute după acțiunile lui Bădărău Lilian.

În corespundere cu certificatul eliberat la data de 01.10.2013 de către Primăria sat.Xxxxx r-ul Xxxxx cu privire la bunurile ce i-au aparținut părții vătămate Bădărău Lilian la data arestării acestuia (f.d.11), certificatul eliberat la data de 04.10.2016 de către Primăria sat.Xxxxx r-ul Xxxxx cu privire la bunurile ce i-au aparținut părții vătămate Bădărău Lilian la data de 01.01.2013 (f.d.16) se confirmă existența ovinelor și bovinelor în gospodăria lui Bădărău Lilian, însă aceste însscrisori nu confirmă elementele infracțiunii de samovolnicie comisă de inculpați prin transportarea animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian.

La fel instanța de apel, a considerat necesar de a menționa despre lista bunurilor întocmită la data de 12.01.2013 și semnată de către Strîmbanu Eugenia, Dobrianschi Natalia și Bajurean Aurica (f.d.18, vol.1), prin care se confirmă, ridicarea și altor bunuri din gospodăria lui Bădărău Lilian inclusiv și de alte persoane, în dependență de posibilitățile și cerințele de păstrare a acestor bunuri.

Analizând toate probele în ansamblul, instanța de apel, a menționat despre faptul, că nu poate fi pus la îndoială faptul transportării animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian, după cum nu poate fi pusă la îndoială nici transportarea acestor animale de către inculpații Bajureanu Andrei și Bajureanu Gheorghe, însă aceste acțiuni reieșind din probele administrate pe

caz nu pot fi apreciate drept acțiuni criminale după cum a menționat organul de urmărire penală.

În primul rând instanța de apel, critică învinuirea adusă lui Bajureanu Andrei și Bajureanu Gheorghe reieșind din probele prezentate care se referă la numărul de animale transferate de inculpați din gospodăria lui Bădărău Lilian la stâna ce aparține inculpaților, deoarece numărul indicat în rechizitoriu nu corespunde cu numărul de animale, ce aparțin în proprietate lui Bădărău Lilian, fiind stabilit dreptul asupra animalelor și altor locuitori a satului, plus la aceasta a fost confirmat cu certitudine faptul pieririi unui șir de ovine din gospodărie.

La acest capitol, instanța de apel a considerat necesar de a menționa despre procedura de depunere a plângerii de către Bădărău Lilian, care aflându-se în libertate până în anul 2015 nu înaintează obiecții față de acțiunile inculpaților, după care în anul 2016 după dispunerea executării pedepsei închisorii inițiază un proces penal față de acțiunile inculpaților Bajureanu Andrei și Bajureanu Gheorghe.

Conform actului de învinuire adus inculpaților faptele presupus infracționale au fost comise în inauarie 2013, iar plângerea penală este inițiată de Bădărău Lilian după o perioadă mai mare de trei ani adică, în luna august 2016.

După cum a fost menționat instanța de apel, nu a pus la îndoială acțiunile lui Bajureanu Andrei și Bajureanu Gheorghe privind transportarea animalelor și a bunurilor necesare pentru întreținerea acestor animale din gospodăria lui Bădărău Lilian, însă aceste acțiuni nu cad sub incidența legii penale incriminate acestora, ori în primul rând probele analizate în acest proces penal, exclud categoric componenta infracțiunii de exercitare a unui drept legitim sau presupus a inculpaților, ori acestea din momentul ridicării bunurilor din gospodăria lui Bădărău Lilian și până la examinarea cauzei nu au expus nici un drept asupra acestor bunuri. Pe întreg parcursul examinării cauzei inculpații au menționat cert, clar și convingător faptul, că acțiunile date au fost întreprinse nu în scopul exercitării unui drept a lor față de aceste bunuri, dar în urma situației de extremă necesitate.

Instanța de apel, analizând conținutul declarațiilor date de inculpați, nu le-a putut critica aceste declarații, ori aceste declarații coroborează în totalitate cu întregul de probe analizate în instanță, atât verbale, cât și cele scrise menționate mai sus.

La fel, instanța a menționat, despre faptul, că toate acțiunile incriminate inculpaților sub aspect penal, se încadrează cert în existența unor relații civile între inculpați și partea vătămată și nu în cadrul penal după cum a menționat organul de urmărire penală.

Incriminându-le o faptă penală după cum este samovolnicia, este important, că inculpații urmau să cunoască despre prezența dezacordului din

partea lui Bădărău Lilian privind îngrijirea și transportarea bunurilor la stâna inculpaților, care însă la acel moment nu a existat, fapt confirmat prin declarațiile martorului Jitaru Ion, care a indicat, că Bădărău Lilian a fost prezent din start în gospodărie, iar toate conflictele între inculpați și Bădărău Lilian au apărut ulterior, adică în anul 2016, după apariția acțiunii în instanță privind încasarea prejudiciului de la Bădărău Lilian /f.d.43-45, vol.1/.

În situația dată, instanța de apel a ajuns la concluzia, că aceste circumstanțe denotă faptul lipsei unui element principal al infracțiunii de samavolnicie și anume intenția inculpaților Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe, fapt care conține emiterea unei decizii de achitare a lui Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe.

Instanța de apel a menționat, că atâta timp, cât nu au fost prezentate probe în sensul vinovăției inculpaților nu poate fi vorba de o învinuire întemeiată pentru care Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe ar putea fi condamnați de o infracțiune cum este samovolnicia, în situația în care nu este dovedită componența infracțiunii imputată acestora. Or cele invocate de către partea vătămată sunt niște temeuri pentru adresare în instanță civilă prin prisma temeiurilor prevăzute la codul civil.

Referitor la cerința apelantului cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, instanța de apel a menționat că potrivit art. 387 - In cazul când se dă o sentință de achitare, instanța: nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art. 35 al Codului penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare, declarate de către:

6.1 Partea vătămată, care solicită casarea acesteia, ca fiind neîntemeiată, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică faptul, că instanțele de judecată nu au luat în considerație că toate aceste bunuri au fost dobândite cu munca sa în decursul anilor pentru a-și întreține familia și copilul minor, toate aceste bunuri au fost luate fără voința sa.

6.2 Procuror, care solicită casarea acesteia pe motivul ilegalității, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică:

- instanța de apel, a criticat învinuirea adusă inculpaților ce ține de numărul de animale luați de inculpați din gospodăria lui Bădărău Lilian la stâna acestora, fiind o discordanță între numărul de animale indicat în rechizitoriu și numărul de animale ce aparține în proprietate lui Bădărău

Lilian, fiind stabilit dreptul asupra animalelor și de către alți locuitori a satului, precum și pieirea unor ovine din gospodărie;

- animalele fiind date în grija lui Bădărău Lilian, acesta era responsabil față acestea, sau instanța de apel, în acest caz, era în drept să recalifice acțiunile inculpaților la alin.(1) art. 352 Cod penal;

- instanța de apel a criticat procedura de depunere a plîngerii de către partea vătămată, indicând că presupusele acțiuni ilegale au avut loc în anul 2013, iar plîngerea a fost depusă de către partea vătămată în anul 2016;

- de către legislația procesual penală, nu este indicat expres un termen cînd partea vătămată are dreptul de a depune plîngere penală;

- însăși inculpații au recunoscut faptul că, fără acordul lui Bădărău Lilian, au luat animalele din gospodăria acestuia cînd partea vătămată a fost reținută. Nu i-au restituit animalele atunci cînd a parvenit solicitarea de a fi restituite din partea lui Bădărău Lilian;

- sentința Judecătorei Edineț, de către inculpați și apărătorul acestora E. Fencovschi nu a fost contestată cu apel, acestea fiind de acord cu soluția de încetare a procesului penal, iar în cazul dat, Curtea de Apel Bălți în apelul procurorului și a părții vătămate a înrăutățit situația acestora;

- atît instanța de fond, cît și instanța de apel nu au clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avîndu-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, cînd eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția sau nevinovăția inculpaților.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursurilor declarate, se constată că acestea sunt întemeiate în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocând următoarele cazuri de casare: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, nefiind clarificate obiectiv circumstanțele cauzei.* Criticele autorilor recursurilor, în esență, se referă la faptul că, instanța de apel a adoptat soluția de achitare a inculpaților, fără o apreciere corespunzătoare a totalității probelor administrate la caz.

Verificând criticele expuse de titularul cererii de recurs, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate. În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, iar prin aceasta, *inter alia*, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesual menționate, Colegiul constată că, potrivit rechizitoriului inculpații au fost învinuiți de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal - *samovolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, acțiuni soldate cu daune în proporții deosebit de mari*, însă prima instanță a adoptat o sentință prin care a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Bajurean Gheorghe și Bajurean Andrei în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și anume încălcarea termenului de aflare în calitate de bănuit.

Prin urmare, nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, procurorul, partea vătămată și avocatul acesteia, au atacat sentința cu apeluri. La rândul său, instanța de apel, rejudecând cauza, a adoptat o soluție, prin care a admis apelurile declarate, din alte motive decât cele invocate, fiind casată sentința, rejudecată cauza și emisă o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: În temeiul art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedură penală, a fost dispusă achitarea lui Bajurean A. și Bajurean G. de sub învinuirea adusă în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, deoarece fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii. În temeiul art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă a fost lăsată fără soluționare.

În cele din urmă, instanța de apel a opinat, că instanța de apel menționează că probele scrise, care în coroborare cu declarațiile menționate resping în totalitate elementele infracțiunii incriminate lui Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe, analizând în acest sens declarațiile inculpatului Bajurean A., care a menționat că *„Unul dintre polițiști pe nume Jitari, a spus că trebuie de luat oile, pentru a avea grijă de ele, acestea fiind libere umblau pe la vecini... Inculpatul a discutat cu sora lui Bădărău Lilian, fiind prezent și primarul, despre situația oilor, Vladimir cumnatul lui Bădărău Lilian a zis ca inculpații să ia oile. Toți prezenți au numărat oile și au scris numărul pe o foaie de hârtie, martorii semnînd-o. Oile au fost duse la stîna inculpatului din sat.Xxxxx r-ul Xxxxx.”* La fel, instanța de apel a evidențiat și declarațiile date de către inculpatul Bajurean Gheorghe care a declarat că *„.... „Poliția le-a zis să ia oile pentru că ele umblau prin stradă, nu erau îngrijite. Inculpatul împreună cu Bajurean Andrei au luat 3 iesle. Sora lui Bădărău Lilian a luat din casă totul ce a fost, inculpații au fost martori ai situației. Inculpații au luat oile, 2 cai, o vacă, porcul de la altă casă.”*

Ulterior în partea motivată, instanța de apel reține, că *„În corespundere cu certificatul eliberat la data de 01.10.2013 de către Primăria sat.Xxxxx r-ul Xxxxx cu privire la bunurile ce i-au aparținut părții vătămate Bădărău Lilian la data arestării acestuia (f.d.11), certificatul eliberat la data de 04.10.2016 de către Primăria sat.Xxxxx r-ul Xxxxx cu privire la bunurile ce i-au aparținut părții vătămate Bădărău Lilian la data de 01.01.2013 (f.d.16) se confirmă existența ovinelor și bovinelor în gospodăria lui Bădărău Lilian, însă aceste înscrisori nu confirmă elementele infracțiunii de samovolnicie comisă de inculpați prin transportarea animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian.*

În continuare, tot în partea motivată, instanța de apel ajunge la o altă concluzie diametral opusă, menționând, că *„Analizând toate probele în ansamblul, instanța de apel, menționează despre faptul, că nu poate fi pus la îndoială faptul transportării animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian, după cum nu poate fi pusă la îndoială nici transportarea acestor animale de către inculpații Bajureanu Andrei și Bajureanu Gheorghe, însă aceste acțiuni reieșind din probele administrate pe caz nu pot fi apreciate drept acțiuni criminale după cum a menționat organul de urmărire penală.”*

Deci, reieșind din concluziile expuse mai sus, de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, acestea sunt contradictorii, adică pe de o parte, se reține că, nu se confirmă elementele infracțiunii de samovolnicie comisă de inculpați prin transportarea animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian, însă ulterior menționează că, nu poate fi pus la îndoială faptul transportării animalelor din gospodăria lui Bădărău Lilian și nici transportarea acestor animale de către inculpații Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe. Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc.

De asemenea, Colegiul constată că, din declarațiile tuturor părților audiate și materialele cauzei descrise în decizie, instanța de apel a analizat și a apreciat doar declarațiile inculpaților, fără a evalua celelalte probe și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei, ignorând totalmente probele administrate la caz, precum și în instanța de apel. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depozitii și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

La acest capitol, Colegiul remarcă că, în instanțele de fond au fost examinate mai multe probe, dintre care declarațiile părții vătămate Bădărău L., martorilor Horodișteanu O., Guțu P., Dobrinschi S., Jitaru R., Tinicu M., Pulbere R. Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a luat în considerație aceste declarații, cât și probele materiale prezentate de către partea acuzării, apreciind prioritar declarațiile inculpaților, care au dreptul de a nu se autoincrimina, în rest doar descriind celelalte probe, fără o evaluare în cumul a acestora și fără să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Astfel, reieșind din probele puse la baza achitării inculpaților în baza art. art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, fără a fi combătute în urma analizei în raport cu alte probe, în viziunea Colegiului concluziile instanței de apel despre achitarea inculpaților, pe motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii, sunt incerte, ce conțin constatări contradictorii, bazate pe declarațiile inculpaților, fără a fi apreciate toate probele în cumul, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpaților, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare, în privința lui Bajurean Andrei și Bajurean Gheorghe, astfel expunându-se doar asupra cărorva probe, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neilucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate conform rechizitoriului, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei

atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana și de către partea vătămată Bădărău Lilian, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 august 2020, în cauza penală privindu-i pe *Bajurean Andrei Xxxxx* și *Bajurean Gheorghe Xxxxx*, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 25 februarie 2021.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor